

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
 Budapest IV. megyeházter 9. sz.
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadottak el.
 Kéziratok csak rendkívüli esetben küldetnek vissza.
 Kiadó-hivatal:
 Budapest IV. megyeházter 9. sz.
 Vodlaner F. nyomdájában.

Előfizetési díj:
 Védlekre postán vagy helyben házhoz hordva:
 Egy évre 20.—
 Fél évre 10.—
 Negyed évre 5.—
 Egy hónap 1.50

Egy szám 10 krajczár.
 Hirdetési díj: 9 hadsós petitor egy szeri hirdetésre 12 kr., többször 10 kr.
 Bélyeg díj minden hirdetésért külön 30 kr.
 Nyitlitter: 6t hasásos sor 30 krajczár.

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, kérjük előfizetésük mielőbb megújítására, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek
 Egész évre 20 ft. — kr.
 Fél évre 10 ft. — kr.
 Negyed évre 5 ft. — kr.
 Egy hónap 1 ft. 80 kr.

Az előfizetési pénzek és utalványok az „Egyetértés” kiadó hivatalának Vodlaner nyomda megyeház-ter 9. szám alá küldendők.

A bécsi alkudozás.

A ki be akarta volna bizonyítani, hogy Magyarországra nézve előnyösebb az Ausztriával való vámtérfelületi közösség mint a külön vámtérfelület; hatóság, testület, mely kérvényezett volna a vámtérfelületi közösség fenntartása mellett: ekkor még nálunk nem találkozott. Móríz Pál az országgyűlésen próbálkozott azzal az argumentummal, hogy „ki bírma őrizni oly hosszú határt!” Tiszta Kálmán próbált szerencsétlen azon érvel, hogy hiszen az is csak az adózók zsebéből jó, a mivel várnak képeben drágábbnak fizetjük az iparcikket. Móríz Pál megkapta feleletét az általános derűségben: Tiszta Kálmán azon egyszerű figyelemzéstében, hogy hiszen most is fizetjük azt a vámadót — az osztráknak. Ezekből állottak a közös vámtérfelület védelmének szárnypótlásai a parlamentben. A sajátban nem folyt érdemleges vita; a felesleges körül forgott, várható-e az önálló vámtérfelület eredményei oly mértékben, mint azt a külön vámtérfelület szövezői előadja. Ebből állott az egész eddigi discussió; és hogy Magyarország a mostani vámszövetség mellett Ausztriának fejős tehene, hogy külön vámtérfelület alkotása nélkül Magyarországon az ipar fejlődése lehetetlenség, hogy a határvám képes volna eszközölni, vagy ha úgy tetszik, hatátsáon segítő pénzügyünk rendbehozását — ezek oly axiómák, melyeket hazánkban többé egy józanész ember sem tagad. Ha valakinek volnának pedig még némely kételeye, olvassa el jeles udvari tudósunk Kautz Gyula vastag könyvét „Vámpolitika”, meg fog belőle győződni teljesen.

Hanem hát van egy nagy argumentum, mely agyonnyomja mindenet axiómákat, és ez az, hogy a külön vámtérfelület conflictus hozza létre Ausztria és Magyarország között, melynek vége nem lehetne más, mint Magyarország önállóságának, alkotmányának megsemmisítés — forradalom.

A gyváyasággal, mely e felfogásban rejlik, argumentálni nem lehet. A mi nálunk kilencz év alatt történt, nagyon alkalmas volt arra, hogy a nemzet lelkeben az önérték és lelkesedést rugót eltoltsa; de lehet talán figyelemzéstől botlásaira a téves felfogást, s ez nem kisebb mértékben képezi nálunk ingredientját a közhangulatnak mint a gyváyaság.

Határozatlan téves felfogás az, hogy azon pénzembereket, gyárosokat, iparosokat s a körülöttük csoportosult összes érdekeltséget, melyek most oly nagy zajt üt ellennük, úgy kellene tekintendünk mint az összes Ausztriát, mely velünk mint alkudozó fél szemközt áll. Vannak ott még más és pedig oly tényezők is, melyek ott hatalma és hagyományos tekintélye ellenkező irányban vehet döntő súlyt a mérlegbe. S e tényezők azok, kiknek az összbirodalom érdekeire is van gondjuk, nemcsak saját zsebeikre, kik előtt a monarchia fenntartása a döntő tekintet, nem pedig a Magyarország zsarolásból származó magán profit. S ezen tényezők meg fogják fontolni azt, hogy elég volt egyszer abból az 1848—49-ből s mind abból a Solferino és Königgrätz-féle mulatságból, mely az 1848—49-iki eseményeknek természetes folyamánya volt. De még odáig se kell mennünk a megfontolásban s elég ha arra reflectálnak, hogy a közös birodalom nem elég nagy arra, hogy egyik felét hagyja paragon mint gyarmatot s csupán másik felének gyarapítására szorítsa minden gondozását. Egy távolesó gyarmatot lehet aként kezelni, hogy az anyaország által kizárólag saját céljai szerint aknáztatik ki, de egy közös birodalom összefekvő kiegészítő részének, állaga teste egyik felének nem szabad sorvadásban maradnia, mert akkor lehetetlen, hogy a másik is ép és egészséges legyen; hogy szükséges a birodalom összes részének kifejteni teljes erejét, kifejteni teljes haladási, gyarapodási képességét, mert különben az egész nem képes megfelelni azon követelményeknek, melyeket az elévállalt és csakugyan a helyzet által adott és parancsolt szerep fenntartása elébe szab.

Ezek azon tekintetek, melyek döntők első sorban a fejedelem előtt, kinek birodalma Magyarország ép úgy mint Ausztria, döntők második sorban azok előtt, kik mint államférfiak, mint komoly politikuskok vannak hivatala szólamai a fenforgó alkudozásokba.

Nincs itt tehát semmi helye egy politikai conductusnak. Igenis van helye az anyagi érdekek conflictusának a birodalom különböző részeinek lakói közt, de az ily conflictussal igenis képes szembeszállani, ezt igenis képes kellő korlátok közt utasítani azon tényleges hatalom, melynek részén a magasabb államférfiai fölfogás a magasabb szempontból vett közérdek, az igazság s a birodalom egyik felének szilárd föllépése áll.

S a kérdés ezután csak az, miképen lehet Magyarországon segíteni, melyek azok az eszközök, melyeknek segítségével Magyarországot ki lehet emelni mostani pangása és elmaradottságából?

Egy nagy birodalomban előbb-utóbb ki egyenlítődnek a dolgok a cultura előhaladásával — mondja egy nevezetes német állam-tudós. Az osztrák-magyar birodalomban ezt várni, ezt bevárni nem lehet. A közös birodalomnak nincs ahoz ideje, hogy ezt bevárja. Magyarországnak gyors és erős lendületet kell adni, hogy hivatásának megfeleljen. Másként állanak itt a dolgok mint például a német vámszövetség különböző államaiban, melyeket körülbelül egyenlő culturalis viszonyok közt talet a vámszövetség. S látszassék bár abnormisnak körünkben, hogy egy és ugyanazon birodalom (mindig csak közös birodalmi szempontból szólván) ne képezzen közös vámtérfelületet, látszassék ez bár politikailag alig megengedhetőnek; mint nemzetgazdasági rend s a bállyt szükséges alkalmazni a jelen esetben a vámtérfelületi különállást, mert arra, hogy Magyarország mostani nyomorult helyzetéből kiemelkedhessék, más mód nem létezik. Magyarország és Ausztria viszonyában sokkal nagyobb a disparitás, és Magyarország aránylag sokkal nagyobb, sem hogy ama kiegyenlítés önmagától bekövetkezhetneik.

Ily argumentumok állanak nekünk rendelkezésünkre. Mit fél tehát conflictustól forradalomtól a gyváyaság? Magyarország önállósága és függetlenségének tilos igével hallgathat teljesen, osztrák-magyar és közös birodalmi szempontból elmondhatjuk teljes bátorssággal amaz érveket és nincs a ki azokat hasonló szempontból megzafolni képes legyen. És nem kell hozzá semmi eles föllépés, tisztán passív magatartás. A vámszövetség törvényes ideje lejár; a folmondás megtörtént, önként hull a fárol ölnünkbe az érett gyümölcs. Magyarország szabad rendelkezési joga a „kereskedelmi ügyekben” kétségtelen, ki van ez mondvá világosan magában az 1867. XII. törvényzikkben is, tessék megolvadni. A vámszövetség a mint eddig fenállott, károsnak bizonyult, károsnak különösen a vámtérfelületi közösség, hiszen vedtük a tíz évet, ki erőszakolhatná ránk hasonló szövetség folytatását?

Hanem hát ember kell a gátra, hogy a rendelkezésünkre álló argumentumoknak szemben Ausztriával érvény szeresszék. Ha mi félünk azokat előtérbe állítani, meg másrésztől éktelen zajt üt a kapzsi haszonlesésnek furfiája, akkor ennek nyomása kerekedik felül; mert ennek azon előnyös helyzete van, hogy intra dominium áll negyedfél század óta s azt, hogy Magyarországot fejje, szivja, szerzett jogának tekintni s ahoz görösös bulldog szájjal ragaszkodik.

S a kinek kellett volna lennie embernek a gáton, Tiszta Kálmán mit tett, miként fogott a dologhoz? Kijelentette, hogy fen akarja tartani a vámtérfelületi közösséget s csak a saját állkova foglalná el a külön vámtérfelület álláspontját. E nyilatkozattal s egész magatartásával a kérdésben lehetlenné tette a mostani alkudozások alkalmává a jó megoldást? Mert annyira evidensek Magyarországra nézve az önálló vámtérfelület előnye, hogy az, a ki ezekről lemond, ezt csak azért teheti, mert nincs bátorsága az országának legvilágosabb jogát érvényesíteni. Nagyon természetes, hogy ennek láttára érvényesített kapott Ausztriában minden mozgó és lármázó elem, mely a közvéleményt alkotja; a mint látjuk teljesen kihasználja a helyzetnek előnyeit s oly proposíciókat tesz, melyek arczátlanság tekintetében mindent feláldolnak, a mit előre képzeltünk volna.

Miután észrevettük az osztrákok, hogy kikkel van dolguk, arról, hogy a vámkérdésre nézve megtegyék azt, mi a magyar kormány föltételei gyánant ismeretes, szó sem lehet. Miért fizetnek ők nekünk és pedig készpénzben a sör czukor és szeszdó fejében évenként 10—12 milliót és még hozzá saját zsebéből az adó-visszatérítésekét? Hanem merjük felállítani a határvádot, mert nem akarunk Ausztriával conflictusba előidézni, ezt bizonyosan még kevésbé fogjuk tenni a fogszasztási adó és a többi miatt. Képtelenség, hogy merjük a kisebb dologért azt, mit a nagyobbért nem merünk, ez egyenesen a józan észszel ellenkezik.

Tiszta Kálmán megbocsáthatlan hibát követett el saját szempontjából is azzal a szerencsétlen „sajnálkozva” szóval. Neki még akkor is, ha valóságilag kielégítőnek tartaná azt, mit ismeretes programja tartalmaz, hogy azt kivehesse, az önálló vámtérfelület kellett volna mind magának előtérbe állítani, mind háta mögött az egész országgal hangoztatni.

A megcsinált ferde helyzetből most már nincs más menekülés, mint az, hogy az alkudozás menjen szét eredmény nélkül s azt, mit ő elrontott, hozzá helyre az országgyűlés. Ennek a nagy többségnek a fusionát nagy szabadelvű pártnak feladata, hogy szabadítsa ki a linárból a maga vezérét.

Hogy mi a szabadelvű kormánypárt feladata — hadd szóljon az „Ellenőr”, melynek utolsó cikkében a következők állanak: „Egészen okos és jóhiszemű emberektől hallani kétkedést: hátha az akadályok nagysága, az alkudozások szűrtjei és örvényei megtartóitják elkötelében a kormányt s létezésüknek megóvása nélkül tér vissza a közgazdasági tusából? S hátha akkor is vele megy még, s még egész odáig a kormány többség, a hol önmagának parodiájává töpül, s a nemzet eljártosodó bizalmának szegény siratója?”

A kormány és a többség nem térhet vissza Bécsből meghunyaskodva, ügyfogyottan. Eredménytelenül igen, de létezésüknek megóvása nélkül soha.

Es mag da kommen was da will.“ Csak azt kívánjuk, hogy azon politika, melynek az „Ellenőr” volt annak idejében kezdeményezője, ne rontotta légyen el annyira saját közönségét, hogy most már képtelen legyen arra, mit tőle az „Ellenőr” megvár és követel. Mocsáry Lajos.

A bécsi tárgyalásokról mai nap folytán a következők távirat érkezett: A vámkérdésekben addig annyiban létesült meg egyezés, a mennyiben a két fél tanácsosai egyes részletek beszélnék meg s a többi kérdésekben való megalapodás fenntartása mellett a vámszabályokat megállapítják. — Andrassy csak ma este érkezik ide s holnap kezdődik ő felsége előktele alatt a közös előirányzat tárgyalása. Két nap alatt lihetőleg befejeztetik. Előkelőbb magyar képviselők közül jelenleg itt senki sincs.

Pipitz, Vodianer, Lucam értekeznek a miniszterekkel. Constaltattott a készség mindkét részről a magyar jegy bank alapítására való tárgyalások befejezéséhez; az alaptők és nagysága s fiókjait ezek ezek száma iránt sincs nézeteltérés, csak a meggyalvadás módozata és helye iránt nincs még megállapodás. A legfrövidebb idő múlva folytatják s lihetőleg befejezik az értekezleteket.

A „Magyar Híradó” esti kiadása a következők hirt közli: A vámgügyi alkudozásokban tegnap dött el a kocka; april 2-ka nagy emelkedést nap gyánant fog feljegyezteni, mert miniszterünk és az osztrákok is rendületlenül fenntartak álláspontjukat s szigorúan ragaszkodtak eredeti terveikhez. A ma Bécsbe utazott Andrassy gróf nem tudni, holcs közbelépésével az alkudozások kölcsönös megelégedésre, a barátságos egyezés utjára vezetheti-e vizsgál. Oly komoly és nagy események küszöbén állunk, hogy azok horderjét előre megítélni senki sem képes. Most már ő felsége szava az egyedüli hatalom, mely a mérleget erre vagy arra döntheti.

Meddig mennek? „Meddig megyünk?” — ezt a kérdést veti fel az „Ellenőr”, miután már nem bir ellállani a lelkiismeret háborog nyugtalanságának, mely furj-faragja oldalát, hogy gyujtsion valahára egy Fís mécsvilágot abba a reneteg sötétségbe, melyet háron évi bagolykodása közben megteremtett. Hanem persze hühög természetének nagyon nehezére esik kibontakozni életentartó elemekből. — Hiába a sötétségben él a szegény, akkor a legszemélyesebb, a mikor vadonát vadon éj borul a közügyek menetére, hogy szinte harapni lehet vastagságát.

dozás menjen szét eredmény nélkül s azt, mit ő elrontott, hozzá helyre az országgyűlés. Ennek a nagy többségnek a fusionát nagy szabadelvű pártnak feladata, hogy szabadítsa ki a linárból a maga vezérét.

Hogy mi a szabadelvű kormánypárt feladata — hadd szóljon az „Ellenőr”, melynek utolsó cikkében a következők állanak: „Egészen okos és jóhiszemű emberektől hallani kétkedést: hátha az akadályok nagysága, az alkudozások szűrtjei és örvényei megtartóitják elkötelében a kormányt s létezésüknek megóvása nélkül tér vissza a közgazdasági tusából? S hátha akkor is vele megy még, s még egész odáig a kormány többség, a hol önmagának parodiájává töpül, s a nemzet eljártosodó bizalmának szegény siratója?”

A kormány és a többség nem térhet vissza Bécsből meghunyaskodva, ügyfogyottan. Eredménytelenül igen, de létezésüknek megóvása nélkül soha.

Es mag da kommen was da will.“ Csak azt kívánjuk, hogy azon politika, melynek az „Ellenőr” volt annak idejében kezdeményezője, ne rontotta légyen el annyira saját közönségét, hogy most már képtelen legyen arra, mit tőle az „Ellenőr” megvár és követel. Mocsáry Lajos.

A bécsi tárgyalásokról mai nap folytán a következők távirat érkezett: A vámkérdésekben addig annyiban létesült meg egyezés, a mennyiben a két fél tanácsosai egyes részletek beszélnék meg s a többi kérdésekben való megalapodás fenntartása mellett a vámszabályokat megállapítják. — Andrassy csak ma este érkezik ide s holnap kezdődik ő felsége előktele alatt a közös előirányzat tárgyalása. Két nap alatt lihetőleg befejeztetik. Előkelőbb magyar képviselők közül jelenleg itt senki sincs.

Pipitz, Vodianer, Lucam értekeznek a miniszterekkel. Constaltattott a készség mindkét részről a magyar jegy bank alapítására való tárgyalások befejezéséhez; az alaptők és nagysága s fiókjait ezek ezek száma iránt sincs nézeteltérés, csak a meggyalvadás módozata és helye iránt nincs még megállapodás. A legfrövidebb idő múlva folytatják s lihetőleg befejezik az értekezleteket.

A „Magyar Híradó” esti kiadása a következők hirt közli: A vámgügyi alkudozásokban tegnap dött el a kocka; april 2-ka nagy emelkedést nap gyánant fog feljegyezteni, mert miniszterünk és az osztrákok is rendületlenül fenntartak álláspontjukat s szigorúan ragaszkodtak eredeti terveikhez. A ma Bécsbe utazott Andrassy gróf nem tudni, holcs közbelépésével az alkudozások kölcsönös megelégedésre, a barátságos egyezés utjára vezetheti-e vizsgál. Oly komoly és nagy események küszöbén állunk, hogy azok horderjét előre megítélni senki sem képes. Most már ő felsége szava az egyedüli hatalom, mely a mérleget erre vagy arra döntheti.

Meddig mennek? „Meddig megyünk?” — ezt a kérdést veti fel az „Ellenőr”, miután már nem bir ellállani a lelkiismeret háborog nyugtalanságának, mely furj-faragja oldalát, hogy gyujtsion valahára egy Fís mécsvilágot abba a reneteg sötétségbe, melyet háron évi bagolykodása közben megteremtett. Hanem persze hühög természetének nagyon nehezére esik kibontakozni életentartó elemekből. — Hiába a sötétségben él a szegény, akkor a legszemélyesebb, a mikor vadonát vadon éj borul a közügyek menetére, hogy szinte harapni lehet vastagságát.

A bécsi tárgyalásokról mai nap folytán a következők távirat érkezett: A vámkérdésekben addig annyiban létesült meg egyezés, a mennyiben a két fél tanácsosai egyes részletek beszélnék meg s a többi kérdésekben való megalapodás fenntartása mellett a vámszabályokat megállapítják. — Andrassy csak ma este érkezik ide s holnap kezdődik ő felsége előktele alatt a közös előirányzat tárgyalása. Két nap alatt lihetőleg befejeztetik. Előkelőbb magyar képviselők közül jelenleg itt senki sincs.

Pipitz, Vodianer, Lucam értekeznek a miniszterekkel. Constaltattott a készség mindkét részről a magyar jegy bank alapítására való tárgyalások befejezéséhez; az alaptők és nagysága s fiókjait ezek ezek száma iránt sincs nézeteltérés, csak a meggyalvadás módozata és helye iránt nincs még megállapodás. A legfrövidebb idő múlva folytatják s lihetőleg befejezik az értekezleteket.

A „Magyar Híradó” esti kiadása a következők hirt közli: A vámgügyi alkudozásokban tegnap dött el a kocka; april 2-ka nagy emelkedést nap gyánant fog feljegyezteni, mert miniszterünk és az osztrákok is rendületlenül fenntartak álláspontjukat s szigorúan ragaszkodtak eredeti terveikhez. A ma Bécsbe utazott Andrassy gróf nem tudni, holcs közbelépésével az alkudozások kölcsönös megelégedésre, a barátságos egyezés utjára vezetheti-e vizsgál. Oly komoly és nagy események küszöbén állunk, hogy azok horderjét előre megítélni senki sem képes. Most már ő felsége szava az egyedüli hatalom, mely a mérleget erre vagy arra döntheti.

Meddig mennek? „Meddig megyünk?” — ezt a kérdést veti fel az „Ellenőr”, miután már nem bir ellállani a lelkiismeret háborog nyugtalanságának, mely furj-faragja oldalát, hogy gyujtsion valahára egy Fís mécsvilágot abba a reneteg sötétségbe, melyet háron évi bagolykodása közben megteremtett. Hanem persze hühög természetének nagyon nehezére esik kibontakozni életentartó elemekből. — Hiába a sötétségben él a szegény, akkor a legszemélyesebb, a mikor vadonát vadon éj borul a közügyek menetére, hogy szinte harapni lehet vastagságát.

A bécsi tárgyalásokról mai nap folytán a következők távirat érkezett: A vámkérdésekben addig annyiban létesült meg egyezés, a mennyiben a két fél tanácsosai egyes részletek beszélnék meg s a többi kérdésekben való megalapodás fenntartása mellett a vámszabályokat megállapítják. — Andrassy csak ma este érkezik ide s holnap kezdődik ő felsége előktele alatt a közös előirányzat tárgyalása. Két nap alatt lihetőleg befejeztetik. Előkelőbb magyar képviselők közül jelenleg itt senki sincs.

Pipitz, Vodianer, Lucam értekeznek a miniszterekkel. Constaltattott a készség mindkét részről a magyar jegy bank alapítására való tárgyalások befejezéséhez; az alaptők és nagysága s fiókjait ezek ezek száma iránt sincs nézeteltérés, csak a meggyalvadás módozata és helye iránt nincs még megállapodás. A legfrövidebb idő múlva folytatják s lihetőleg befejezik az értekezleteket.

A „Magyar Híradó” esti kiadása a következők hirt közli: A vámgügyi alkudozásokban tegnap dött el a kocka; april 2-ka nagy emelkedést nap gyánant fog feljegyezteni, mert miniszterünk és az osztrákok is rendületlenül fenntartak álláspontjukat s szigorúan ragaszkodtak eredeti terveikhez. A ma Bécsbe utazott Andrassy gróf nem tudni, holcs közbelépésével az alkudozások kölcsönös megelégedésre, a barátságos egyezés utjára vezetheti-e vizsgál. Oly komoly és nagy események küszöbén állunk, hogy azok horderjét előre megítélni senki sem képes. Most már ő felsége szava az egyedüli hatalom, mely a mérleget erre vagy arra döntheti.

Meddig mennek? „Meddig megyünk?” — ezt a kérdést veti fel az „Ellenőr”, miután már nem bir ellállani a lelkiismeret háborog nyugtalanságának, mely furj-faragja oldalát, hogy gyujtsion valahára egy Fís mécsvilágot abba a reneteg sötétségbe, melyet háron évi bagolykodása közben megteremtett. Hanem persze hühög természetének nagyon nehezére esik kibontakozni életentartó elemekből. — Hiába a sötétségben él a szegény, akkor a legszemélyesebb, a mikor vadonát vadon éj borul a közügyek menetére, hogy szinte harapni lehet vastagságát.

az eltervegő kérdések megoldásának módozata gyánant: az megérdemli, hogy viselje továbbra is a fusió csörgöspakáját. Mert hát édes atyafi mind ebből csak annyi áll tisztán, hogy a czélokra nézve, Magyarország pénzügyi zavarainak megszüntetésére és közgazdasági regenerálására vonatkozólag, nem volt pártkülönbség sem, nincs ma sem. Akarja ezt minden hazafias érzelmű polgára az országnak, még a Sennyepártiak is. Oly czél ez, mely Magyarország létével azonos, de oly czél egyuttal, melynél első fontosság a kérdés: minő módozattal, minő program alapján keresi egyik-másik párt megoldásokat. Nem arra nézve vártunk ígéretet, hogy „megtesz mindent a mi megteendő”, hanem az a kérdés; „mit és hogyan tesz meg?” És ép e körül a kérdés körül maradt homályban ama végzetes esztendő óta folyóvást a nemzet, ez az oka, a miért egyre türelmetlenebbül hangzik a vészkiáltás az ország minden rétegétéből: „Meddig megyünk?”

Meghiszszük, ha már nagyon szíven fészélik, hogy a kormány a küldetés teljes tudatában vállalt megbizást, de alkotmányosan felelős és parlamentariter ellenőrzött kormány lévén, az a „tudat” nagyon melleses valami, még ha herculesi elbizakodással jár is karöltve, sokkal-sokkal föbb nálánál az: számbavehetően komoly és czélirányosan határozott-e a küldetés felkölő politika. Ha nem éretlen gyerkőcözépre módjára rohan a káprázatos ámitás lidérczel után nemzetünk választó zöme, a fusió kormánytól mindjárt alakulások megkövetelhetet volna, hogy nyujtsion több világosságot terveinek feneketlen vermébe. A nemzet azonban a vezérelt ismert nevet összeavartva és felszerűlt a régi programmal. „A baloldali jutott kormányra” szölv rövidlítő kabasággal és futott a „kolomp” hangjára.

Megtörtént így a képtelenségek egymást ki-játszó komédiája, melynek örökké tartani még sem lehet: hacacs maga az ész nem vesz végképv bucst és a többi tökével együtt, Magyarország egykor dusan és jól termő földjéről. Szerencsére végképv nem mondott bucst. A kimerült talaj, elpusztult gazdaság, tökre ment ipar hagytó magnak egy pár sütnyi gondolkodást is és ezzel természetesen a dolgok felforgatott rendjén csodálkozó hazafias fejlesztés is a kolomp után futó nyájban. Tetszik, nem tetszik az „Ellenőr”-nek, de bizony előrelátható volt, hogy az első köd omlása után a kiszáradt torokha majd csak kerül az egy kereki által hajtva, egy kis morgomás is: „Meddig megyünk?”

Szójkéj hozzá, mert lesz még ez erősebb, sőt megértheti orkanszerű süvöltését is, csak amugy félvállról, homalys átalánosságban komázva el feleltet a sürgős kérdésekre. Már pedig most sem tesz egyebet, mint belebúdulva „a fűrang és hazugság irányvezető beszédebe” hánnya a „czigánykerékek”, melyekkel ő dádésága rajkóvá szeretne avatni bennünket, hogy családiasabban érezhesse magát pörre vetkőztetett erköltselensége közeppet.

Hogy melyik a fűrang és melyik a hazugság: az-e, midőn egy párt nyíltan ösztint és határozottan, minden képtel minden hátsó gondolatot kizáró módon megmondja, hogy neki önálló vámtérfelület kell, mint boldogulásunk és fenmaradásunk föltétele, vagy az-e, a mely himez-hámöz és esztendőly várja a pártját meg négy pontnyi általánosságban formulázta állását az eltervegő ügyekben?

Most kistűtött négy pontja szerint akarná az „Ellenőr”, a független magyar nemzeti bankot, fogszasztási adók megtérítését, a vámréstitúciók igazságos megosztását, a vámtételek méltányos kijavítását. Valóban nagy megerőteltés részéről egy füst alatt elmondani „meddig megyünk” a nélkül, hogy tudnók ezen a négy ponton belől meddig megy határ, melynél innen és melynél túl nem megy egy tapodtat sem ug az „Ellenőr”, valamint homentő felpukasztott kormány. Mert tessék megihni az „vakulj magyar, ne lass tot” politika lejártá magát az alatt a panaszolt esztendő alatt, és a közönség ugyan nem fog és nem tud lelkesedni többé a kétkülműs tempók iránt, midőn a lap felelete a „meddig mi gyünkne”, az eddig köztudomásu alkütyéktől homlokegyenest elüt.

Mellözük most a vitát az elasticus négy pontozat felé, hogy mit jelent például az az ig a z s g o s megosztása a vámréstitúcióknak, mit értünk a vámtételek méltányos kijavításá alatt, bár oly sokoldalú megbeszélésre nyujtanak anyagot, az „igazságos és méltányos” felett, hogy eredményök emelő és lesújtó is lehet Magyarországot kincstárára és közgazdaságára. Mellözük pedig, daczára, hogy egy álló esztendővel alkalmaz az „Ellenőr”-nek pontosbabb körülírással megfelelői helyettük és daczára, hogy felesleges is, káros is volt a criticus percekig halasztani, s ekkor is csak általánosságokban forogtani feleletét a dolgok érdemére. Mellözük különösen azért, mivel a kormány magatartása nagyon furcsa képtel próbál beilleszteni az általa nagy ügygyel-hajjal megaranyozott keretbe.

Első pont: „Független magyar nemzeti bank”. Mitől „független”, mitől „nemzeti”, ha köztudomásilag osztrák pénzerővel foly az alku, hogy Bécs alá legyen rendelve „függetlensége”, és Rothschild család sineibe bujtatva „nemzetisége.”

Együtt talán nem is a „független magyar nemzeti bank” ismérvét képezik e jellemzetes tulajdonok, hanem inkább a Rothschild ház asztalán hagyományként helyet fogláló aranyeresztő szamarat, melynek az a jelentősége, hogy samarakkal kell dolganak lennie, ki ily könnyen halmozhatja össze mások hátán a kincseket.

Második pont: „fogszasztási adók megtérítése”. Eddig két módozatot ismerünk, melyekkel szerencsét próbál az „Ellenőr” mérégfáján fattyuhajtásokkal kibokrosodott kormányzat. Egyik módozat kikunyorált néhány milliókat a világ legigazságosabb követeléséből, mely egészében illet meg a nemzetet; a másik módozat közönséggé tenni a fogszasztási adók kérésztését. Van még egy harmadik, de arra lény tisztességes magyar érzelmű kormányról föltételezni sem szabad, s e harmadik módozat elhalasztási és hozzátökli a kérdést a quota-ügyek szabályozásához.

A harmadik és negyedik pont nyúlóságára megtettük észrevételünket felb. Itt tehát nem marad egyéb mondanivalóm, mint az, hogy egyezkedett bele a Tiszta-kabinet oly sorrendben tárgyalni a kérdéseket, melynél a rövidbetű pontról pontra egy luzhatjuk, hogy mire letárgyalják, eredménynek nem marad több a semminél. Milyelt a vámtételek megállapításán kezdtek, feje tetejére állították az alkudozásokot. Az osztrák majd így minden

tételnél engedményeket fog csikargatni abban a biztatásban, hogy a következő fokérdéseknél ő enged, s így tovább maga fogja fokrédéséknél, meg végre az utolsóira majd maga fogja indítrányozni az elnapolást a quota-ig, vagyis helyesebben „a kommt Zeit, kommt Rath” időpontjában.

Egyébiránt, mit végez a két kormány egymás között Bécsben, hogy egyeztetik össze a Tisza és az „Ellenőr” szűthöz mesterekécské szalait, reánk nem bir semmi hatással, mert czélunk eszkezeink, módozatunk világos, lihtnek, meggyőződésünk és lelkesedésünk karolja fel az önálló vámtérfelület ügyét, mely nélkül nem var egyeb nemzetünkre bármily egyezményből, bármily kiadású 67-es feleporhíntésből, mint szenvedés, nyomon banqueroute. Ezért itéjük el a sötétségbe, vagy legelőbbé gyér mécsvilágnál kóvalgyó bagolypolitikát.

Verhovay Gyula.

A képviselőház joggyűbi bizottsága ma d. e. 10 órakor tartott ülésében megkezdte a büntetőtörvényjavaslat tárgyalását. Ellátrozta először is, hogy a szüindő által napunként üléseket fog tartani. — Pauler előadó hosszabb beszédben kifejté a javaslat alapveit, melyk alapján elfogadásra ajánla a javaslatot, az egyes elveket az illető §§-nál kérvén beható megvitatás alá vételét. A bizottság általánosságban elfogadta a részletes tárgyalás alapjául a javaslatot, az egyes elveket az illető §§-nál fogvát tárgyalás alá venni. Erre megkezdett a részletes tárgyalás. Az 1. §-nál, mely szerint e törvény tárgyat a büntettek és vétségképezik Komjathy B. kijelenti, hogy a törvényjavaslat hármas felosztásán nem fogadja el. Szilágyi D. elfogadja a hármas felosztást, de szerinte az volna e §-ban kimondandó, mi tüntetőfél büntett és mi vétség gyánant. Többszözlott még s végül a bizottság kinyagya az 1. §-t és mellözte Szilágyi módoztatát is. — A 2. és 3. § §-a „törvény” elő a „jelen” szó kihagyásával elfogadták. A 4. §-nál a „nyomatvány” szó defíniója a 62. §, hol a nyomtatványt első először fordul elő, illesztik be. — Az 5. §-t változatlanul elfogadtattott.

London, márczius 25. (Eredeti tudósítás.) Erzsébet királynő ő felsége huszonötsterling fontot kegyeskedett az itteni „Magyar. Egyetértés”, Easton Nestonból, küldeni. — Ezen ő felsége részéről már harmadik — könyörödomány ugyancsak jökor érkezett a már majdnem teljesen üres egyleti pénztárra. A segélyért folyamodók száma ujlag rémítőképen megszaporodott, nevezetesen a kereskedő osztályból —; már pedig mai napság épen ezek számára legkisebb kilátás sem nyílik alkalmaztatásra. — Mert rosztól fog am az üzlet itt is, kivált két év óta lassu sorvadásban s nyílik az angol ipar és kereskedelem minden ága. A gyárak csak fél ideig dolgoznak, vagy ép szünetlenek, s a kereskedők mind szákebb körbe vonjak működésüket — s elbocsátgátják nélkülözhető eszkejeiket. — A Franciaországból kiszorult német commis-k szájai foglalkozás nélkül nyomorgnak Londonban, pedig ezek többnyire jól képzett, gyakorolt, szorgalmas és olesó munkások. — Ily körülményekben miként remélhet alkalmazást magyar ifju, ki a pesti akademiát végzette tén, s valamelyik provinciális városban gyakorolnokokodott, az angol nyelvből keveset, s a helybeli üzleti szokásokból épen semmit nem tud.

Tisztelek becsület az előtörő fiatal embernek, ki ország világot látni, tapasztalást szerzeni óhajt; de vessen számot magával, mielőtt a világ eporumbába záradokolt, bir-e kellő képzettséggel, s marad-e elég késztéle ide értekeztek, hogy addig is megélhessen, míg körülkérlet, legalább a nép nyelvet megtanulhassa, s ezen Babylon utcáin eligazodhatik. — De a mi atyáinkai rendezen Páriszt ént elütjokba, ott a netalán hazuról hódos apró pénzék buloulevardi orzok, s ide már ityes zsebbel s kétségbe esve érkezzek. Mit kézzünk ilyenekkel? A magyar egylet annyit tesz, hogy utjegyét

már csak gyalog folytatható útját. Egy hideg éjszaka idején a rendőrség az utcán találta rongyokban s éhhalálra kúzdva, s így vitte a koldusok társaságára. Hogy mit keres Angolországban? Hát ő gazdász, ispani volt, s e minőségben remélt alkalmazást találni. — Tud angolul? Egy kukkot sem, nemül is csakugy darabosan. A kimondhatlan nyomor láttára megésk a szemébe, de fel is habordik a megfoghatatlan bárgyú-könnyművészen. Egyik lágy szívű társunk (Ráth Nándor) házához vitte a nyomor fiát, tetőtől talpig felruházta, elartotta házához egy darabig, míg a flosszas éhez és fázástól elcseszélt teremtést kissé felülül, az egyet aztán haza küldi.

Egyik derék iparos legényünk megtévelyodott. Isten tudja, mi háboríthatta meg elméjét, a szükség nem; mert mint ügyes díszműasztalos három sterling fontot keresett hetenként. A mult hét egyik szép delutánján, csupasz mesztelen szaladt végig, a sajnálatra méltó — a Holborn népes utcáján. Most a tébolydában van.

Vékegy Zsiga, 1849-ik honvéderes és Kossuthnak egyik adótársa, a napokban jött meg Új-Zeelandból, huszonhárom évi távollét után. Feleségével s öt gyermekével tető meg a hosszú, fáradalmas és költséges utat. Lesznek még kik emlékeznek a négyz, kétfős fiatal tisztre (Szontágh Samu s báró Nyáry tiszttársára még élnék), kiről mi Szegeden azt mondogattuk, hogy még az agyában sem válik meg a glacié kesztű s laktópántól; hát csak látni kell, minő élelmes praktikus ember lett beleote ott az ellenlábcsónál. Többek közt valami csudaszéri autómot mosógépet talált fel, melynek patensét New-Yorkban (mert Amerika felé jött) egy társaságnak 40,000 dollárban adta el, s itten szinte az angol patens elárulásán fáradozik. Nem értek a gépészethez, de nagy értéke lehet a találmánynak, különben nem adott volna érte az élelmes újanke annyi pénzt. Vékegy hasonló czéllal Párisba is szándékozik menni — s onnan haza. — Talál alkalmasit otthon is elég szapulni valót.

Botrány, igazán botrány, a mit a honvédelmi miniszterium köröböl hallunk.

A honvédelmi miniszterium ugyanis a honvédség számára szükséges pénzügyi s postgyűjtés-létszám szállására „pályázati” hirdetményt tesz közre márczius 20-iki keltevel, melyre az ajánlatok ápril 2-ig adandók be, s melyet a „Budapesti Közlöny” először márczius 29-án hirdet a pályázatok rovataiban, melyet az iparosok bizonyára nem szoktak olvasni; de különben az egész nem is pályázati, hanem árleltési hirdetmény s így czim alatt is kellett volna azt közölni. Nem tekintve azt, hogy ezen egész hirdetmény csak — hogy úgy mondjuk — suttymond-tétek közzé; de ha már véletlenül el is olvassa valamelyik iparos, kérdjük: három nap alatt lehet-e egy iparosnak ajánlatot benyújtani, s elégséges-e idő neki arra, hogy a szerződés feltételeit s tárgyak mintáit kellőképen áttekinthesse? A hazai iparosok, kik úgyis eléggé vannak sújtva, nagyobb figyelemre méltók, mint a miylenben a honv. miniszterium részesíti őket.

Az Uchatus ügykötő már a mult hónapban egy-egy féltő, vagyis négy ágyú és egy új szerkezetű szerkesztő küldetett Budapestre, Prágába és Graczbá — írják Bésből a „P. Lloyd”-nak —, s az ottani tüzérezred parancsnokai azóta folytonos gyakorlatokat tartanak, hogy f. hó 12-ig kimerítő jelentéseket töltsenek a közös hadügyminiszteriumnak a gyakorlatoknál tett észleleteikről. A jövő hó kezdetén aztán ismét több helyi löpőra és tartó a Steinfeldnek, melyekre mindenik tüzérezred egy kapitányt és két altszert fog küldeni oly czéllal, hogy ezek az új ágyúk kezelését teljesen megbarátkozzanak s ezredeikhez visszatérve mint bejáratottak szerepelhessenek. — Az új bronzágyú gyártása oly erélyvel folyik, hogy 1878 kezdetéig mind a 39 tüzérezred el lesz velök látva.

Az országgyűlés második ülészakánának legelső teendőjét, mint a „Budap. Corr.” írja, az 1872. és 73. évi zárszámadásokra, továbbá a 30 és 54 millió költségre vonatkozó bizottsági jelentések tárgyalása képezi. Eltekintve a bizottságnak a hitelmaradványokra és az áruházias jog meg nem tartására vonatkozó határozati javaslatokról, melyeket annak idejében közöltünk, az alkalommal egy másik fontos kérdés fölött lesz hivatalba képviselőház határozni. E kérdés az, vajjon a különböző vasutaknak és köleszőnek ezüstben biztosított kamatai aranyban fizetessenek-e?

Egyről-másról.

A közvéleményről ír egy lap, melyet „Hon”-nak neveznek. S úgy kicsavarja a közvélemény nyakát, hogy minenkép az sul ki belöle, hogy közös vánterület nem a „Hon”, hanem a közvélemény akar. De hát kérem édes „Hon”! micsoda fogalma van magának a közvéleményről, midőn így ír, talán mint a vaknak a színek? Vagy a síknek a zené? Okoskodása oda lyukad ki, hogy a közvélemény kint lap képviselő, mint a „Hon” és „El-lenor”. Ez tovább gombolyítja ez eszefonalat, egy keveset magának, egy keveset felére beszél állítván, hogy a közvélemény nem a törvényhatóságok, egyesületek, társulatok és magánosok, hanem egy-két szakember képezi. Hol, ki, mikor tanulta és sajátította el ez okoskodást a „Hon”, melynek közvéleménye, Hegedüs Sándor ur szava.

Hegedüs Sándor urnak, szabad azt hinni, — hogy ő a közvélemény; mert legtöbbet ír a vámkérdésről a „Hon”-ban, és épen azért ír oly sokat, hogy a valódi közvélemény a közös vánterület, a közvélemény olyan erős oszlop, melyet oly gyenge ember meg nem ingathat.

De nem; nem is csoda, ha a „Hon” így ír; mert furcsa fogalma van a közvéleményről. A többi között azt írja, hogy a közvélemény azért nem nyílt ki, mert eddig a közös vánterület mellett; mert a kormány nem fejtett ki még ez ügyben pressiót. Erre egyelőre csak azt mondjuk, hogy „szabadelvi” lap, „szabadelvi” gondolkodás, hova tévedél? Már az a mi a kormány pressiójának engedője, hogy a közös vánterület mellett kiabálni, az mindenképp nevezhető, csak közvéleménynek nem. Hát még az sem tudja a „Hon”, hogy a közvélemény nem börtöl csinálják? Hivatlos pressió és közvélemény, hogy férnek meg ezek egy számban? Ha a „Hon” csak egy kissé gondolkodott volna is, észbe juthatott volna, hogy az ország nem „szabadelvi párt”, hogy azt nem lehet a Lloyd épületbe elnevezni, a hol úgy csinálják a közvéleményt, mint a hgy a „Hon” az országban szeretné.

Hanem mivel hogy a „Hon” annyira nem akarja megérteni, hogy mi a közvélemény, mely a

közös vánterület mellett harcoskodást eltilte; tehát megtörtént tényekkel fogjuk bizonyítani, hogy mi, és hol nyilatkozott? Hivatlos pressió nélkül, önkényesen, szabad meggyőződést köveve adatot be eddig a törvényhatóságok, városok és testületek részéről 103 kérvény az országgyűléshez, az önálló vánterület felállítására. A kormány álláspontját pártolól pedig 4 kérvény intéztetett a képviselőházhoz.

Ugyan kérem édes „Hon”, nem volna szives megmondani, hogy melyik fél részére nyilatkozott itt a közvélemény?

De ez nagy példa, mondunk kisebbet. Az imént idézett kérvények nem lepnek meg senkit, de mondunk olyant is a „Hon”-nak, mely talán meglepi. Az országban senki sem kételkedik azon, hogy hol a közvélemény. Hanem sokan azt hiszik, hogy a „Hon” szerkesztője a közös vánterület mellett van. Pedig delogyan van, szavaztassa le Hegedüs Sándor urak egyenként a „Hon” munkatársait, kérdezze meg tőlük, közös vagy külön vánterület? És tapasztalni fogja; hogy a szavazás oda fog kiütni, épen az önálló vánterület!

Egy lapnak kezd megjönni az esze, vagy is legalább ezt hiszi magáról a „Pesti Napló”. Hamut hint fejére és vezekel. Aztán nagy löjti predikációt csap, melyben keresztény ajattassággal elmondja, hogy az ország egy garassal sem szavazhat meg a jövő évben többet a közönségi kiadásokra, mint ez idén. És ezeket írva, azt gondolja a „Napló”, hogy sokat mondott, s igaz sokat, mert többet soha sem emésztettek fel a közönségi kiadások, mint ezidén. Ha ennyit akar megszavazni a „Napló” akkor megszavaz mindent.

Es ezen komoly cikkben, komoly dolgokat ír, bizonyítványt ad arról, hogyan járt el a Deákpart és a „szabadelvi” párt a delegátóiban. Binegy nagy töredelmességgel ekkép tárja elénk a „Napló”:

„Mikor azt demonstráltuk nekünk, hogy be kell hozni az általános választást, azt mondtuk rá, hogy igen”. Mikor behozták az Országgyűlésnek is. Szóval, szának is több katonája van, a honvédséggel együtt felszaporítottak a véderőt háboruban 1,200,000 főre. Ha azt állították a katonai szakértők, hogy a katonai szellem, a fegyvelés és a testi gyakorlatosság és kitartás nagy létszám és három évi szolgálat idején nélkülözhetetlen, és megszavaztunk egy akkora hadi normalbüdzet, melynek pártját az abszolutizmus nem ismeri. Új tanácsadást kellett megadni; új váreptítményeket kellett megszavaztatni; létszámra és loállítás kiváratott, megterített, a kizsárolt katonák ellátását követelték tőlük, gondoskodniuk rólok; a táborokart, árszervezést, költségvetést rájuk utazására volt szükség, szerzetek újítását, melynek egy kerékpal sínas a régiól, nehéz milliókért; a katonai nyugaljotörvény nem tetszett, hoztuk egy újat, melyet a katonák urak készítettek a nélkül, hogy a pénzügyminiszter részt vett volna a tanácskozásnyában; kaszárnyák építettünk — a lajhatatást a gyakorlati ténylest, még drágán, az örökényit; vasújakat, falajakat eszmálatunk derítire-horára.”

Soha a „Napló” nem írt találokban. Megszavaztak mindent „derire-berura”. És ennek a „Napló” által támogatott „derire-berura” politikának, melyet a 8 éven át vakon támogatott és védelmezett, köszönhetünk 2 ezer millió firt adósságot.

De még ennél többet is írt a „Napló”, mely élénk világot vet a 8 éves gazdálkodásra, ezeket írja:

Vegre, hogy el ne felejtjük, eltűrtük szép udvarias panaszos, s akadémikus orvoslással egy delegációs határozatba ígatassa mellett, hogy a közös hadügyminiszterium és annak tengerészeti osztálya mit sem törődött a megszavazott büdzet telveivel, hanem motu proprio a legszelvényes hitelt akárhányszor, s tetszése szerint s még csak póthitel ismét a delegációknál, hanem eszmálat a zárszámadásokban s megkapta rá a felmentést.”

Mindaz a mit e vén anyóka bevall, igaz, és épen az a szomorú, hogy igaz. K—ch.

Az árvíz a vidéken.

— Ánizet —

Az árvíz legnagyobb részének fészült figyelem Bés felé fordul a két kormány által újra folyamathat vett alkudozások miként leendő megoldása felé, — addig Magyarország egy másik, tán nem sokkal kisebb része még mindig a bibliai házal angolának, az árvíz rémének alakjával küzdök, kevésbé tépelődve a közzadassági kérdések megoldásával mint azon közvetlen veszedelmekkel, a mely agyát, szívét idegeit ez idő szerint minden más iránt érzéketlenül tartja elfoglalva.

Az árvízveszély még el nem mult s a homán elkotródott is a tenger ár, nyomában az égbekialtó nyomor ütött tanyát. Hazánk egyik legnevezetese városa, Szeged még mindig damokles kárd alatt áll. A gyálal töltés szakadása folytán beállott apadás péntek esti 9 órakor megszűnőn, rögtön újra megkezdődött az áradás, mely tartott azóta színtelenül, csaknem azon legnagyobb magasságig jutva, a melyet az ár kezdete óta még tul nem haladt (24' 1"). A vízveszedelemi bizottság gyűlést tartott az alföldi vasut töltésének mikénti megmagasítása tárgyában s miután a szakértők azt konstataálták, hogy a töltésmagasításnak eddig folytatott módja — a karozott deszkafalak közötti felhagyása a külső oldalon — nem nyújt elegendő biztosítékot, — határozatba ment, hogy a töltés nyuglatlalt fog meg erősíteni és szélesíteni s ha a szükség kívánja, a vasuti sínnek is felszedelnek. Minthogy pedig a munka minielelő, már vasárnap megkezdődött volt és pedig a lakosság ingyen munkaejével, ez értelemben a felhívás felragasztok utján s egyéb szokott módon megtörtént. Az első napon kirendelték 8000 ember, kiket mindnapon másik 8000 főt felváltani, addig míg a munka be nem fejeztetik. És e munkát Szeged város polgársága buzgalommal s szép sikerrel végzi, e mellett nagy áldozatokkal tanúsítja a pénz és egyéb adományokban is. Erősen dolgozik a tanyai lakosság szintén, mely magát a fáradság alól legkevésbé sem vonja ki.

Emberfölötti öberségre van szükség, hogy Szeged az elpusztulástól megmenekedhessen!

Szörög hnépe, miután e helység magas fekvésénél fogva közvetlenül védve van az ártól, segít az új-szeged-gyalai töltésnél. (Csak az apróság és az asszonyok maradtak odahaza, más épkaru ember vetelkedik embertársai javának megmentésén. Elég vérlázító, hogy ott, hol mindenki a halállal küzd, mikor a helységben csak a lakosság tehetetlen része vesztel, az a dövégre hajolt akkor is kinöz s ott jár közszégről-közszégre. Botránykeltő kegyetlenség ez, minőt más civilisált államban találni bizonyosan nem lehetne!

H-M-V sárhelyen sem kisebbedik a veszély mai napig. A nép áldozatkészsége itt is hártalan, elég szomorú azonban, hogy az alváló jellemek az iszonyu szerencsétlenség közepette sem tagadhatják meg magukat. A Tiszának H-M-Vásárhelyen tult partjáról mult heten éjjel több egyén átmont csolnokon a töltés közepébe s miután az ott álló katonák többszöri megszólítására nem adott feleletet, azok a kiadott rendelet értel-

mében elsütötték fegyvereiket, mire a csolnokokban levők szinte puskatűzzel feleltek. Erre a vészbizottság megkérte az ottani helyőrséget elnököt, hogy jelenként az egylet tagjai s menessenek őrt állani, mi azóta megtörtént.

Csongrád nagy része víz alatt fekvő, itt mentés helyett a nyomor enyhítését foglalkoztatja már az emberek. Kenyer, szalonna, tarhonya, pasuly stb. osztatik ki az élelem és hajlek nélkül maradtak között, a kormány 2000 firtó adományozott a város részére, bár mindez csak csöpp a nyomor e véghetlen tengerében, hol 500-nál több ház víz alatt áll, 300 öszedült s a kár többre rug egy millió forintnál.

Szentesen a gátak szintén folytonos erősítést igényelnek. — A rendőrség megcsipte a napokban Gál Józsefet, a ki nemcsak Csongrád-megye, hanem több más vármegye börtöneivel van dícsőséges ismeretségben. Ez a semmirekélő váloságos mesterséggé tette a lopást, amennyiben összes házi szükségleteit az áltál akarta fedezni, Eleinte az apró jószágoknak üzent hadat, a városban több helyen lopott tyukot, ludat, aztután a tanyák közét ment mesterséggel folytatni. Hogy a sok lus mellé kenyer is legyen, feleségével együtt feltörte egy óz. lakását és a kamrából lisztet, a tiszta szoba gerendái alól pedig szappant kezelt el. Ez a species annyira ment a gazdasága körüli gondoskodásban, hogy még mézet is igyekezett szerezni szerény konyhájának és e végböl időközönként három kapta méhet lopott. De még ezzel sem fejezték be Gál József vitéz tetteinek felsorolását, mert ő magán és mellő hites társán kívül még lovanól is gondoskodott, melyek számára két szánakó szalmát, s két szánakó kukoricaszalát hordott be udvarába.

Tisza-Füred en a vészbizottság egy napi szünet után ismét megkezdte működését a segédgátak emelése körül.

Békésmegyében sincs vége a veszélynek. A Körös új áradásnak indult. Ocsódinél, a Kun-Szt.-Mártonhoz tartozó mesterszállás pusztára betörvén a víz, több száz tanya s több ezer hold föld került víz alá. Minthogy az ár hírtelen jött, a lakosok csak életüket menthették meg, minden egyéb odaveszték. — A nép minden erőtlen nélkül, önkényű dolgozik. — Csabán az idei árvíz 1380 hold, legnagyobb részt igen értékes szántóföldet és 40 hold szőlőskertet borított el. A sikonyi szőlőkben 15 ház is öszedült. Felfogadott napszamosokra pedig körülbelöl 300 firt szükségeltetett. — Erdődön elöntetett 450 hold kaszáló s a vadvelek alatt van mintegy 1000 hold legelőbél szántóföld (ide nem érve az uradalmi földeket). Felfogadott napszamosokra körülbelöl 300 firt költetett. — Gyomán 3000 hold borított el és egy védgát szakítottát át; az elöntött terület nagyobb része kaszáló, egy része szántós szőlő-föld. — Béké-Szt.-András lakosai már 3 hete, hogy éjjel-nappal legtöbnyire talpon vannak az árvíz miatt. Márczius 26-án d. e. 9 órakor borzasztó szél támadt s ha megkezdett volna a megmentéshez nem látunk, betör a víz a faluba. A kölekedés Szarvas felé megsűnt s félo, hogy nagyobb áradás mellett Öcsöd felé is megsűnik. — Ezek szomszédságban, Mezö-Turon nem kevesebbre rug a kár, mert e város határán 24,000 hold föld többnyire szegény emberek vagyonosa részben a legtermőbb lapály került mely víz alá.

Szeged, márcz. 31.

Ma a kormánybiztos a leginkább veszélyezett perocsári védvonalat járta be, a mely 3-4 mérföldt vízvonalt képez. Ezen vonal állapota a kormánybiztos kijelentése szerint tühöt, de hogy nem biztos, az onnan is világos, hogy ennek a háta mögött az alföldi vasut töltésnek, mint hátsó védvonalnak rögtön erősítése elhatározottat s ide Szeged összes munkaejé kirendeltetett. Szomorú dolog, hogy most vessük csak komolyan, hogy ezen vasut töltés nem elég magas, holott ez Szeged részéről már egyszer kifogásoltott.

Szeged, márcz. 31.

Mai nap folytán délig még folytonos helyi apadás volt a gyalai réti fölém miatt, azonban midőn ma delután az előtött ártér megtelt, az apadás azonnal megállt s nagy kérdés, hogy holnap nem zúnik-e újabb áradás elé. Szeged sorsa még mindig közköz függ. Ha nem tudnók a történetét, a mely szerint városok semmisültek meg, nem volna okunk Szegedet hasonlítottól félni. A város körül megment bennünket a polgári buzgalom, a külső vonalt a kormány erősebben védelthet.

Csongrád, apr. 2-án.

Az árvíz mindig fenyegetőbbé válik annyiban, hogy a Tisza — bár kis mérvben — de folytonosan árad s csak egy óráig tartó szél, s Csongrádnak a még eddig mentes helyei is víz alá kerülnek. A házak falai felőllyre töltetnek körül, melynél csak az a vizás dologt látjuk, hogy a magaslant lakók is épen oly magasan tartják hazukat, mint a laplyban lakók. Esdekelve költjük az illető miniszter, hogy egy állam vízi mérnököt azonnal kiküldeni méltóztatnék, ki lejtmerőzné az utzakát, hogy tudnók magukat védeni, ha a víz 1-2 lábnyira tölt helyt borítsa is az utzakát, minthogy már a Békény töltés élete — ha szél nem lesz is — csak napokig, vagy órákig állhat ellent. Kérjük haladéktalanul az áll. vízi mérnököt. A tanyák közt még mindig terül a víz! felhatar a víz alatt van. Újabb intézkedés... Minden haz egy embert tartozik kiállítani. A város kifogyott a pénzből, s elelemből. A vizállás 23' 9" 7". S. A.

Mezőtúr, april 1.

Miután a sirató-foki kiskakadáról hivatalos jelentést tettem, ne hogy kétségbe vonassék jelentésem alaposága, kényszerítve vagyok az „Egyetértes” 72-ik számában Mezőtúrra vonatkozó azon közleményt „mintha a Szent-Márton határában levő sirató-foki kiskakadás sok tekintetben alaplatnalk bizonyult volna be és ezért D. J. megkönyömbült lélekkel győződött meg remélté helytelenségéről” megczafálni.

Betört biz ott a víz és vasárnapról fogva ez ideig 15,000 hold földünköt öntött el és azóta bárróppant erőfeszítéssel dolgozunk, kétes, hogy tanyainkat megmenhettük-e.

Valamint téves D. J. azon állítása is, mintha határunkhoz ez ideig 30,000 hold volna víz alatt, mert vízborította téreink összesen 24,000 holdat tesznek, de félo, hogy e szám meg fog kétszereződni.

mután a bánalmi hídán mult hó 28-án elbocsátott tiszta-víz szinte határunkban ömlik a Körösbe.

Bizony-bizony, mások gondatlansága végett „megnehezült az idők járása felettünk”.

Mészáros Endre, polgármester.

V I D É K.

Uj-Fejértó, april 2.

F. évi 75. számú beces lapjában „Napi kérdések” czim alatt megjelent értekezésnek 9-ik bekezdésében az állitattuk — megjegyezve a Pesti Napló után — mintha a felső Zalavideki gazdasági egylet is az önálló vánterület s független jegybank érdekében a kormány álláspontját osztotta volna — a valóval ellenkező állítás foglaltatván, ez ellen, addig is míg a felső tiszavideki egylet részéről az óvas beadatnék, a magam, s az ellen közgyűlésen jelenvaltak nevben tiltakozom s állításom hitelelül a tény hozzáadás nélkül, következőleg adom elő:

A folyó ében gróf Desseöffy Aurel ur elnökelete alatt tartott közgyűlésen a f. évi gazdasági egyletnek, — többi tárgyak közt felolvastatott a Győvidéki gazdasági egyletnek az országgyűléshez az önálló vánterület és független jegybank érdekében, pártolós végett megküldött felirata, a felirat felolvasása után az egylet részéről is egyhangulag, hasonló szellemű felirat tartoztatott, a felirat az elkészítésre kizemelt küldöttéggel által elkészítettéven az országgyűlésnek be is adott, mint azt az időbeli lapokból is tudhatni, az ébőség által az országgyűlésben be is terjesztetett. Ezek folytán kérem a felső tiszavideki gazdasági egyletet is azok közé sorozni, kik határozottan az önálló vánterület s független jegybank mellett a jelenlegi kormány nézetét nem osztván, az országgyűléshez felirattunk. — Ezen nyilatkozatomnak felvételére a „Pesti Napló” t. szerkesztőségét is kérem.

László Alajos.

K ü l f ö l d.

(+) A keleti vihar napról napra lezajlottabbnak tekinthető, a porta egy ideig remélhet Törökország integritását. De azért még nem tekinthetjük az egyetlenségeket befejeztéknek, s a mint eleinte a felkelők nem akartak himi a törökök ígéreteinek, most a porta nem bizik a raják bekültségességében, s megteszi intézkedéseit, hogy minden eshetőséggel szembeállhasson, s fegyver alá szólitá a kisázsiai rideket, vagyis tartalékosokat.

Ezen intézkedések elárulják, hogy a porta még mindig nem hiszi fejeztéknek a lázadást, jóléhat a viszonyok legutóbb ny új alakultak, miszerint a szegény rajának nolens volens el kell fogadni a porta ajánlott reformokat.

Oroszország világon tudtára adta fajronokainak, miszerint nem látja meg az időt elérkezettnek a délszlávok felszabadítására, s Nikica vladika, a czár pártfogója elé érhetően kifejezte magaviselétét, miszerint a felkelők érdekében nem fog interválni. Rodics tábornagy, — ki a felkelés kezdetén oly ravaszul viselte magát, — szinte más utra térítette a bécsi utasításokkal, hogy minden rokonszenve mellett is kénytelen volt a felkelés lecsillapítására törekedni, s így az insurgensek a dalmatai segítésétől is megfosztattak, sőt a felkelés egy legtevékenyebb tagja Ljubibratic épen dalmát földön tartóztatott le. — Szerbia, honnét szintén jelentékenyen segítettek a felkelők, nem tehet többé semmit fajronokai érdekében, miután látja, hogy nemcsak az eddig remélt szövetségekre nem számíthat, de az orosz s osztrák ügynököktől is oly utasításokat kapott, melyek nagyon leltéhetők a harcziás hangulatot, s elvtették magának a harczipárnak is minden kedvt a beavatkozástól.

Igy a felkelők semmi támasza, semmi segélyre nem számíthatnak többé, s magukra hagyatva, sőt a külföldi ügyvivőkől csaknem kényszerítve a fegyver letételre, remélhető, hogy visszatérnek tüzhelyeikhez, s ez által segítenek az osztrák-magyar monarchián is, mely Andrassy körjegyzéke által megmondolatlanul oly áramlatba rohan, melyből becsüllettel ugy szabadulhat ki legkönyömben, ha a hercegovinaiak hajlandók a pacificációra, s a kétségbeesett küzdelemtől ellállnak.

Valahára ezt remélnünk engedí a felkelők rokonszenvező népek diplomacie történet elcsúszása, s a felkelők valóban borzasztó helyzete, mire névze már az első lépés megtéte, a tizenkét napi fegyverszünet megkötése által.

Azonban a fegyverszünet is oly nehezen jött létre, oly csökönyös volt mindegyik fél, hogy csak Nikita és Rodics beavatkozásának köszönhető annak megkötése, mi elárulja, hogy a hercegovinaiak veszélyes helyzetükben, elhagyatottságukban is égnek a harcziavágytól, s a békeért nem igen hajlandók óriási koncessziókat tenni.

Már a fegyverszünet megkötésénél oly másodrendű dolgok okoztak nehézségeket, melyek csak az esetben vehetők tekintetbe, midőn valamely fél nem szivesen adja abba belegegyezését.

A törökök azon kívánságát, hogy Niksich vára élelmezerekkel láttassék el, selohysem akarták megengedni a felkelők, még a fegyverszünet alatti időre sem, a mi könnyen annyit is tehet, hogy ez idő alatt a kicéhetetőségre czélzó müveletek folytattatnak, mi más szóval a fegyverszünet alatti ellenségeskedést is jelenti. — Ez oly pont, mely minden vita nélkül elfogadható, s a felkelők mégis oly makacsul ragaszkodtak követelésükhöz, hogy csak a montenegrói vladika közbejárása eszközölhetett ki annyit, miszerint Niksich a fegyverszünet alatt Montenegróból élelmezettik.

E mellett a felkelők néhány bandája, mint Petkovics még folyvást harcol.

Ezek aztán világon commentálják, hogy a lázadók nem valami nagyon vágnak a békére, s könnyen megtörténhetik, hogy a hercegovinaiak, előbb frásznak tartott állítása, miszerint inkább meghalnak mindnyáján, sem hogy ismét török alattvalók legyenek, tényre válik. — Akkor aztán a diplomatai beavatkozás csak részben tekinthető sikerültnek, s kért-

és nem jutunk-e oda, hol a lázadás kezdetén voltunk.

De tegyük fel, hogy a felkelők tudnak komolyan gondolkodni, s a czél nélküli harcztól ellállnak, vége lesz-e azonnal a keleti bi-nyadalomnak?

Bizony aligha, sőt ezután kezdődik a nehezebb rész.

A portának a békekötés után tényleg életbe kell léptetni azon reformokat, melyeket az Andrassy-féle jegyzék eléje szabtott.

Hogy lesz-e elég bátorsága, elég ereje erre a portának, — a mohamed lakosokkal szemben, az nagyon is kétséges. A mohamedánok már akkor ellene szegültek a reformok behozatalának, midőn azok Stambulban elgadtattak, tehát midőn a felkelők még fegyverben álltak. — Mennyivel inkább ellenzik azt majd akkor, midőn a felkelés megszűntnek tekinthető.

Bármily szépen haladnak is a keleti viszonyok a béke felé, a lázadás végképen megszűnésétől még mindig nagyon messze vagyunk, sőt tarthatunk attól is, hogy a külföldi beavatkozás dacára, még sok akadályba fog ütközni a hercegovinai lázadás végképen befejezése.

UJDONSÁGOK.

A hivatatos lapból. A király ur. K. l. e. m. e. n. M. r. igazságügyminiszteri titkárnak az osztálytanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter a selmezbányai kir. tszobozó iradatszék Sz. o. z. e. k. Károly igazságügyminiszteri tanácsosát, — a budapesti (pesti) m. kir. pénzügyigazgatóság K. S. n. á. n. d. e. r. S. k. n. d. e. r. J. á. n. o. s. t. V. o. s. t. adóhivatali tiszteket, V. osztály tiszteket, — a szatmári m. kir. pénzügyigazgatóság pedig B. e. r. s. e. n. y. A. l. tal rendelkezési alatti pénzügyi foglalkozást iróla vezetésre nevezte ki.

Névváltatás. Dr. Goldner Miksa, m. kir. honvéderedőrosz sajtó, valamint Koröfal, Celesta, Amanda, Géza és László nevű gyermekei vezetéknévként „Bányai”-ra kort átváltatására folyó évi 14479. sz. belügyminiszteri rendelet megengedte.

A philológiai társaság f. hó 5-én, azaz szerdán a f. u. 6 órákor a magy. tud. akadémián szokott helyiségében rendezte a f. évi ülését tartja. Tárgyal az ülésnek: Decimás Laberius protája. P. Thewreker Emil. Lévy István latin nyelvnyomk. írá. Ism., G. R. Winckelmann J. J. jelentősege a klasszikai archaeológiára nézve. Dr. Bszl. Aurél.

A szerzások Pestmegyeében. Az újonozás határideje azon járásokban, melyeken az árvíz miatt annak idején elhalasztott mint a „Pestmegyei Közlöny” írja újabbán közzétellett tüzet ki: F. ó. á. 11 t. a. s. o. k. A pilisi felső sorozó járásban Budapest székhelyen (3 nyul kaszárnyában) april hó 19-től 30-ig fog megtartani. Sz. Endre városi sorozó járásban, Sz. Endre székhelyen máj. hó 1-3-ig. Pilisi alsó sorozó járásban, Promontor székhelyen máj. hó 4-től 8-ig. Soltz közp. sorozó járásban, Kálcosa székhelyen május hó 1-től 8-ig. Soltz felső sorozó járásban, Soltz székhelyen máj. hó 10-től 14-ig. U. t. ó. á. 11 t. a. s. o. k.: Budapest, a pilisi alsó felső, Szent-Endre, váci alsó felső, pesti alsó felső, solti felső járások Keskeméten, a solti alsó, közép, kecskeméti alsó, közép felső, Ozegled és Nagy-Körös járások. A felülvizsgálati bizottság a kecskeméti három járásra, Ozegled és N.-Körös városokra nézve beszüntetett, mert a honvédelmi miniszter Keskeméten akarja a felülvizsgálati bizottságot szerveztetni.

Csapatösszpontositás. Debreczen környékén a f. évi szeptember hóra nagyszerű csapat összpontositást terveznek a közös hadügyminiszterium felsőbb helyein. Az ottani helyőrségek közül e színhelyen terv szerint 3 tábornok, 131 tüzés és főtiszt, 2613 főtűz létszég, 521 ló és 4 tüzeg ágyú fog 15 napig tanyazni.

A pesti ellenzéki kör legközelebbi közgyűlést tartott Csanday Sándor elnöklete alatt. A gyűlésből egy 7-es bizottság küldetett ki Szával Vilmos igazgató megválasztására végett, minthogy ez a közgyűlés erre levében kért fel. Ezen 7-es bizottság tagjai Irányi D. biz. elnökön kívül Csicsmanczay Pál, Dapsy S., Parkas Gy., Künel I., Majoros L. s Zolyomy Samu, a kik az alapszabályokat is kidolgozták s atalakították az april 30-iki alakuló közgyűlésre, melyen a kör, a „közgyűlési ellenzéki kör” nevet vevdli fel. A Petyó Sándor születés házában megvételeit is gyűjteték, a gyűjtött összeg Pestmegyeének adatik át. A 7-es bizottság első ülését Irányi Daniélnél fogja.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, currencies, and bonds. Includes sections for 'Gabona árak', 'Kötvények', 'Bécsi Tozsde', and 'Váltók'.

HIRDETÉSEK.

Lampel R. könyvkiadásában Budapest. IV. kötet. megjelent és minden könyveskereskedésben kapható. Mandl, Dr. F. Ungarns Heilquellen und Bäder...

Legyezők nagyszerű választéka. Divatszertű órák legyezők. Napernyők. Számosak kívánatára. Kertész és Eisert.

Legjobb szerkezetű Marhamérlegek Bugányi A-nál. Bécsben, Singerstrasse 10.

LAKÁSOK. A lövész és bátyja-utca 9. sz. a. azonnal vagy május 1-jén bérbeadó: az 1-ső és 2-ik emeleten 2 lakás...

Mintak kívánatra bárhova ingyen és bérmentve. Csupán csak 27 kros árucikkeknek. Löbl Frigyes-nél. Budapest, a Hipódromi templomtér.

Megbízható ügynököknek. Pesti bank- és váltó-intézet. József-tér 6. szám.

„Az elgyengült férfierő” (tehetetlenség) ennek soknemű okai és alapos gyógyítása. specialista Irta WEISS J.

Jó órát csak Bécsben lehet venni, és erésben. LEHRNER P. (Jozsef-tér, Blindengasse 2) mindennemű jó kipróbált órákkal...

Dr. Handler Mór orvos-, sebész-tudor, szülés és szemész. gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű titkos betegségeket...